

1737. Devotio erga Angelum Cuiusmodi ope a vitæ discrimine liberatur.

§.4. Angelum quoque sui custodem religioso cultu prosequutus est, ad Beati Spiritus clientelam eo fidentius confugiens, quod certo sibi persuaserat, se a Dei offensa, & aeterno animæ interitu illius cœlesti opera, & internis monitis, divina annuente misericordia, & Christi adjuvante gratia, liberatum iri, quia casu quodam, qui ei adhuc puero contigit, plane compertum habebat Sancti Angeli tutelaris præsidio se ab instanti mortis periculo ereptum fuisse.

Zelo erga fœdales proleudit adolescentis Apostolicis Missionibus.

§.5. At enim probo adolescenti non satis visum est Deum colere, Deiparam, aliosque Sanctos pie venerari, & florentis ætatis, & mundi calcatis blanditiis, toto animo sectari virtutem; nisi etiam plures ex fœdalibus suis raperet ad Deum, quem ex toto corde, & tota mente sua amabat. Itaque alios a juvenili licentia, vel noxia levitate abduxit, alios ad virtutem impensus sequendam invitavit, ex omnibus sex electis, quibuscumque præscripta sibi vivendi forma, ab ea, quæ a Clericis in Seminariis servari solet, non dissimili, Sanctum Sodalitium pietatis inivit. Talibus præclaræ virtutis inivitis proludit ad Apostolicum sacrarum missionum opus, jam tum in omnibus juvenilibus actibus prædiscens Deum solum quærere, & salutem animarum procurandæ intentam mentem, & devotum Deo pectus habere.

Societatem Jesu ingrediatur, atque omni virtute refusetur.

§.6. Decimum & nonum ætatis suæ annum agens Societatem Jesu ingressus est, ubi nunquam interrupto cursu, per altas Christianæ perfectionis semitas, ad Deum contendens, humilitate, odio sui, contemptu mundi, paupertatis amore, orationis assiduitate, divinæque gloriæ studio, ceterisque Christianæ Religionis virtutibus, iis ipsis, a quibus in pietatis decurrendo studio institui quærebat, admirationi, atque exemplo fuit.

In Scholarum ministerio discipulis ad hæc statum incendit.

§.7. Postea autem demando sibi humanas literas edocendi munere, teneros adolescentium animos, non tam literarum scientia, quam pietate in Deum imbuedos curabat. Itaque sæpe de diligendo Deo, de obeundis Christianæ vitæ officiis, fugiendoque peccato, & privatim, & publice cum discipulis sermonem habebat: quæque in Scholis ex ethnicorum libris explicari solent, quæque ab adolescentibus scribi, tractarique, exercitii causa, consueverunt, huc referebat omnia, ut eorum animos, non modo eruditione exultos, sed etiam probos, sanctosque efformaret: Quod tam diligenti cura, & tam uberi fructu per septennium explevit, ut ejus discipuli a ceteris gravitate morum, vitæque innocentia discernerebantur.

Sacerdotio initiatus juvenis mortalius se totum tradit.

§.8. Ad Sacerdotii sublime fastigium præ animi modestia reluctans, atque invitatus, Superiorum jussu ascendit: Sacerdos autem factus, cogitans quomodo Deo placeret, cum plane intelligeret nullum certiorum gradum ad Dei amorem esse, quam hominis erga hominem charitatem, totum se sublevandæ egentium inopiæ, & procurandæ animarum salutem devotum.

§.9. Nemo hominum erat, quem amplius ejus non complecteretur charitas, potissimum tamen pauperum curam gerebat, sequens Christi Domini exemplum, qui, ut humanam superbiam retunderet, cum ad sanandum Reguli filium, illius domum rogatus ire noluisse; ad Centurionis Servum, non invitatus ire paratus fuit. Ita ejus Servus spiritu Dei plenus, qui super humiles requiescit, & humilibus dat gratiam, vili, atque humili plebi se præbatur, & pauperibus, magisque indigentibus ferebat auxilium, spectabatque in hominibus imaginem, qua ad Dei similitudinem facti sunt, & pretium magnum, quo redempti sunt, non autem honores, & divitias, & pompas, & vanitatem sæculi.

Præcipue vero pauperum curam gerit.

Admirabilis erga calamitosos quolibet amor,

§.10. Intimis igitur animi sensibus, & totis charitatis visceribus, cum pauperum angustias cerneret, commovebatur. Nullum genus erat calamitatis, quod non sublevaret; nullus ager, cui non succurreret; nullus miser, cui opem non ferret: alios verbis consolabatur, aliis opere subveniebat. His natum, atque inferendis additum se putabat, his diurnam, nocturnamque operam in ergastulis, in nosocomiis, in eorum casis præstabat: duos præsertim ægros, seu potius hominum cadavera, quæ seditate morbi, & maleolenti odore omnes a se averterant, ipse adivit, solatus est, & omni officiorum genere fovit: miracula, & prodigia, fere non in aliorum, quam in pauperum gratiam, atque in miserorum auxilium patrare videbatur.

præsertim erga defesos ab omnibus, & gravolentes ægros.

§.11. Despectis insolentis vulgi ludibriis, & puerorum exhibitionibus, visus est per mediam urbem, & confertas populo vias ire onustus instrumentorum fascibus, quos emendicando paraverat, ut agrorantibus egenis lectum sterneret.

Bajuli instat onera ad egenos publice portat.

§.12. Cessante commercio, cum languerent artes, & artificibus nihil valeret industria, ut se, suamque familiam alerent, eorum officia ad divites mercatores ferebat, eosque exorabat, ut aquo pretio emerent. Puellis, quarum res domi angusta erat, ne egestate opprimerentur, aut corrumpere otio, ipse opera faminei artificii faciendæ quærebat, ut laboribus suis viverent, nec aliis oneri, nec sibi detrimento, atque exitio essent.

Mixta ad eos sublevandos industria.

§.13. Ostitiam stipem emendicabat, ut deinde collectam, ad alendos pauperes, & sustentandos carcere inclusos distribueret. Pupillarum, & viduarum causas apud Judices strenue tuebatur, ne divitum potentia oppressi, vel improborum fraude circumventi, damnum, atque injuriam acciperent: itaque miserorum perfugium pupillarum tutor, viduarum defensor, esurientium cibum, calamitosorum spes, ægrorum solatium, communis omnium parens erat, atque ab omnibus vulgo appellabatur.

Captivis, viduis, pupillis succurrit, vere miserorum omnium Pater.

§.14. Montem Falconensem oppidum, vicinaque loca, quo ad hibernas missiones, ineunte anno millesimo sexcentesimo quadragésimo, advenerat, atrox pestilentia inva-

Peste infectis ministrat.

Seviente fame, pauperum greges, frumento etiam per miraculum multiplicato, alit.

invaserat, omnium, qui erant contagioso morbo correpti, curam alacris suscepit, contempnens præsentis mortis periculum, cui vivere Christus erat, mori autem lucrum.

§.15. Anicii gravi saviente fame, ingentes pauperum greges pauper ipse, sola Dei providentia confusus, alendos suscepit, & subsidiis undique industria charitate, & pia sollicitudine corrogatis, ter etiam multiplicato per miraculum frumento, sustentavit. Siquidem renovavit benignissimus Deus, per manus Servi sui, prodigia Eliæ in multiplicatione frumenti, quod in alimoniam pauperum, in summa illa caritate annonæ, famina custodiendum traderat. Nam Servo Dei jubenti, ut pauperibus distribueret, respondit illa, arcam jam frequentibus largitionibus exhaustam fuisse; iusta autem inspicere, imperioque parens, frumento exundantem invenit; nec id semel, sed tertio contigit. Sed quoniam perfecta dilectio, quæ ab amore Dei proficiscitur, agit quidem quantum potest, ut proximus salvus corpore, salvusque animo sit, sed curam corporis ad sanitatem animi refert, ideo beatus Dei Servus curabat, ut per temporalia subsidia homines ad Deum traheret, & per corporalem alimoniam cœlesti evangelicæ doctrinæ cibo reficeret.

In his misericordie officiis eo potissimum spectabat, ut animabus cõsulere.

§.16. Quare Anicii ter quaque hebdomada omnes in Ecclesia convocatos erudiebat, sæpe numero eorum audiendis confessionibus noctes profors traduxit in somnes; tanto enim animi studio, & charitatis ardore eorum invigilabat salutem, ut nullos labores, nulla vitæ incommoda sentiret.

Ardens divini honoris, & salutis animarum studium.

§.17. Numerosa semper pauperum turba, ubicumque degeret, stipatus erat: moleste, atque inurbane in eum irruentes, suavi excipiebat benignitate, & admirabili ferebat patientia; aliorum sublevans corporis angustias, aliorum sanans animæ infirmitates, nullum a se, si minus temporali succurrere posset, spirituali auxilio destitutum præteribat: Sui enim oblitus id unum præ oculis habebat, ut omnes Christo lucrificeret. Hæc erat omnium votorum, & cogitationum suarum summa, regnum Christi amplificare, Dei gloriam, & hominum salutem promovere; ideo quancumque dicebat, se nequaquam recusaturum cœli deliciis serius frui, si eadilatione sibi concederetur, ut plures ad Dei agnitionem, amoremque perduceret.

Nullus ab eus zelo vacuus locus.

§.18. Quare id unum diu, noctuque propositum habebat, id vigili cura, in somni studio, ardentique charitate curabat in urbe, in agris, in templis, in foro, in custodiis publicis, in nosocomiis, in privatorum ædibus, in eo demum, quod poenitentibus multerculis extruxerat cœnobio, ut bonos inflammaret ad virtutem, scelestos, & improbos revocaret a vitiis, curaret languidos, foveret tepidos, sanaret infirmos, sanos, validosque ad currendum in via Domini impelleret.

Cœnobium pro mulierculis poenitentibus extruit.

§.19. Vitiis bellum indixerat, & quic-

tem, famam, vitamque ipsam parvipendens, neque laboribus, neque angustiis, neque minis, neque metu, neque ulla periculorum denunciatione retardabatur, quominus in discrimine æternæ salutis versantibus accurreret, flagitiosos homines a peccatis revocaret, perditæ famæ, prodigatæque pudicitia mulieres e turpitudinum cœno educeret, orbas patentibus puellas, quarum pudicitia periclitabatur, in tuto collocaret: sæpe a flagitiosis hominibus multis obrutus injuriis, atque etiam verberibus graviter cæsus, dum a luporum rapacium manibus innoxias, vel infirmas animas abstrahere conatur: sæpe ab improbis nebulonibus deceptus, & contumeliis, atque opprobriis vexatus, dum quasi ad moribundi Confessionem audiendam per jocum, ac ludibrium evocatur; nunquam tamen fieri potuit, ut nocturnam morientibus operam, etiam cum suo gravi damno, & detrimento conjunctam præstare omitteret; aut, ut in procuranda animarum salute remissius ageret, aut, ut egentibus, atque ægrotis opem per se ipsum, si necessitas urgeret, cunctantius afferret: Quippe bene redemptam existimabat, quolibet suo famæ, vel capitis periculo quancumque opem, atque auxilium, quod hominibus, vel inopia, vel infirmitate afflictis, vel de animæ salute periclitantibus ferre posset.

Ludibria, contumelias, verbera, plagas, & omnes persecutionis genus invictio animo superat divini honoris causa.

§.20. Biberat enim calicem divini amoris, de quo ait propheta = Calix tuus inebrians, quam præclarus est, & inebriatus fuerat ab ubertate domus ejus. Hoc enim calice inebriati ibant Apostoli gaudentes a conspectu Concilii quoniam digni habitusunt pro nomine Jesu contumeliam pati; hoc inebriati Martyres, læti euntes ad tormenta, ad leones, ad gladios, ad flammam, ad necem, non agnoscebant uxores flentes, non filios, non parentes, non amicos; hoc inebriatus Beatus Dei Servus Joannes Franciscus, non labores, non angustias, non dolores, non contumelias, non infamiam, non mortem ipsam videbatur sed omnia terrena bona fluxa, & caduca parvificiens, nihil erat tam arduum, tam difficile, tam laboriosum, tam cum vitæ, & mundani honoris discrimine conjunctum, quod non ultro lætus, & alacris pro Dei gloria, & animarum salute aggrederebatur, in omnibus exhibens se ipsum, sicut Dei ministrum in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustiis, in laboribus, in vigiliis, in jejuniis, in castitate. Mirum dictum est, quot procellis jactatus, quot probris exceptus, & maledictis laceratus, quot injuriis, & contumeliis appetitus, quam sæpe conspersus luto, in cœno conculcatus, verberibus contusus, plagis pene ad mortem usque vulneratus fuit. Mansit invictum ad mundi procellas evangelicum sacerdotalis peccatoris robur; & domum, quæ ædificata fuerat supra firmam petram, nec furentes improborum turbines, nec violenti tribulationum fluctus prostravere: mens in pietate solida, in fide firma. Deo devota, non

Calicem Christi, amulus Apostolorum, & Martyrum, bibit in tantis ætumnis.

non victa est tentationibus, aut periculis, sed probata.

Maxillam unam percussit alteram praebrat: stridit gladius nudum postus offert.

Admiranda charitas erga inimicos.

Ardentissimus amor Dei.

Deum videns offensum, defensus etiam animi peccatur.

Nihil cogitatis, nil loquitur, nil querit, nisi Deum.

Orandi studium, Eucharistiae cultus.

Corporis austeritates asperitatem praeter labores affluos.

§.21. Majori enim semper animo, & erectiori mente, primis superatis, aut laboribus, aut periculis, ad nova imperterritus pro Dei gloria veniebat. Itaque edodus magisterio Dominico, saepe unam percussit maxillam, alteram letus exhibuit; minantibus stricto gladio necem, vel caput obtulit, vel pectus aperuit, sciens animam, qua diligebat Deum, mori non posse, nisi ab ipsa Dei dilectione, ob quam mors intentabatur, cessaret: si quis illius vicem doleret, corripiebat, admonens eum ignorare, quantum in tolerandis pro Christo opprobriis voluptatis inesset: sed qui propriis non movebatur malis, aliena forte marebat, miserans adversariorum caecitatem, furorem excusans, calamitatem deplorans, & fervidis ad Deum precibus pro eorum salute deprecabatur, atque ita, quemadmodum Servi Dei solent, se de suis inimicis ulciscabatur, ut cujusque animus, quo magis sibi experiretur insensum, eum majoribus demulceret officii caritatis.

§.22. Etenim una erat ejus animi sollicitudo, una cura, una cogitatio, ne Deus peccatis hominum offenderetur, ideo cum id, vel audiret, vel videret, maxime si prohibendi facultas nulla superesset, intimo doloris sensu urebatur, ut ex oculis lacrymae, e pectore suspiria prorumperent, & interdum praedoloris magnitudine, pene animo deficeret, ut recte cum Sancto Davide exclamare posset: defectio tenuit me pro peccatoribus derelinquentibus legem tuam.

§.23. Plena enim, & integra charitate in Deum flagrabat, Deum menti praesentem ubique habebat, quem assidue in corde gestabat; neque ab ejus suavissimo complexu ulla re aveliebatur: nullus illi erat sermo, nisi de Deo, divinisque rebus Deum in prosperis laudabat, ad Deum confugiebat in adversis, eum consulebat in dubiis, in eo omnes delicias, & voluptates, omnem consolationem, & gaudium, quod non datur impiis, collocatum habebat: magnam noctis partem orans transigebat, quando poterat, in Ecclesia coram Sacrosancta Eucharistia; immaculatam hostiam quotidie Deo immortalis offerebat ea caelestis suavitatis dulcedine, eo fervore caritatis, ut pene a sensibus alienatus videretur.

§.24. Rebellantis carnis motus salutari poenitentiae disciplina obtineri sunt, & terreni corporis infesta labe, spiritali vigore calcanda est. Ut igitur caro, quae concupiscit adversus spiritum, omni terrenae infirmitatis, pondere deposito, ad Deum anhelantem spiritum sequeretur, Servus Dei ceteris omnibus suavis & mitis, uni sibi asper, sanctaeque inimicus, corpus domabat asperrimo cilicio, cruentis flagellationibus, brevi somno, eoque super nuda tabula, aut humi capto, aquae potu, vilique, & modico cibo, quo mortem arceret potius, quam famem pelleret, se, ut

Deo viveret sustentabat: itaque omnes animi motus adeo compositos, atque in sua potestate habebat, ut nullus unquam observatus fuerit, qui ad exactam Christianae perfectionis regulam non conveniret: nunquam de se, suisque rebus in gloriam Dei, & proximorum salutem gestis verba faciebat; gratulantibus autem de tot pertinacibus haereticis conversis ad fidem, & innumeris peccatoribus ad poenitentiam traductis, modeste respondebat, non ego, sed Deus.

§.25. Honore ab aliis affectus, & laudibus ornatus, vehementer dolebat, & graviter tristabatur, laudem sibi tribui, quae Deo soli deberetur, palam dicitans, si probe notus esset, ac pro merito tractaretur, se praetereuntium pedibus, ut vilissimum omnium mortalium proculcatum iri. Nam ex veracissima divinae magnitudinis, & humanae parvilitatis agnitione, & abjectissima filiorum Adam conditionis intuitu in se ipso, quod suum erat contemnens, & omne datum optimum, & omne donum perfectum de sursum esse cognoscens, persuasum habebat, nullam esse infamiam, aut injuriam, quam non promerisset: ideo si quispiam, eum, ut saepe contigit, alapis, aut verberibus pessime acciperet; gratiam habeo, inquit, pro certo habe, me pluribus dignum esse.

§.26. Mansuetus, mitis, & beneficus erga omnes, angelicam quandam modestiam in verbis, incessu, vultu, totisque corporis habitu praeferebat, ut spectantium animis reverentiam, & venerationem sui, & amorem virtutis inieceret.

§.27. Divinus enim amor intus latens in pectore, transiverat in decus corporis, & internam sanctitatem externa prodebant signa virtutum: profecto amorem erga Deum, & animatam charitatem fidem, sanguine suo testatam facere, & vitam ipsam pro Deo profundere ardentissime cupiebat, ut ei non defuisse credendum sit coronam Martyrii, cui animus patienti non defuit. Nam praeter certa fama, & capitis pericula, quae pro Dei amore libenter, atque, ultro subivit, non semel dicere auditis est: Quid mihi optatius, quam pro Christo mori? & ad Canadensem missionem, ut mortem pro Christi nomine oppeteret, proficisci voluit, sed altissimo divinae providentiae consilio ei concessum non est, ut suae gentis utilitati serviret.

§.28. Quippe ultimos decem vitae annos in sacris peragendis missionibus impendit, quorum sex primos, partim in inferiori Occitania, partim in Vivariensis, Valentinaeque Dioecesi, novissimos autem quatuor in restituenda, stabiliendaque apud Velaunos Vivariensibus finitimos pietate collocavit. Anicii autem, quod Provinciae caput est, aetivum tempus traducebat, hyeme vero agebat in circumpositis Urbi locis, cum frigore, & nivibus agrorum cultura coloni impediti, in suis tuguriis, & mapalibus otiantur.

§.29. Modus autem, ac ratio vitae, quam sibi ab initio constitutam, ad finem usque

Nihil unquam alienum a perfectione in eo notatum.

Profunda humilitas.

Mansuetudo, benevolentia, modestia plane angelica.

Incessu pro Deo patienti desideria.

Canadensem Missionem instanter petiit ex cupiditate Martyrii, cuius ei corona non defuisse credenda est. Missiones in Gallia maxime arduas decennio obit.

Ratio vitae plane Apostolica in eis observanda.

usque in Missionibus constanter servavit, hujusmodi erat. Horas non nisi binas, vel ad summum ternas somno concedens, reliquam noctis partem meditando, precando, concionesque parando impendebat: Ubi ad destinatum locum pervenerat, imbre licet madidus, aut nive perfusus, itineris lassitudine, & labore confectus, divini auxilii exposcendi causa, recta se ad Ecclesiam conferebat, quam si clausam reperisset, praeforibus in genua provolutus, vel humi prostratus, Deum tanta spiritus contentione orabat, ut nec vi frigoris, nec ubertim quandoque cadentibus nivibus a piis cum Deo colloquiis avocaretur. Postridie summo mane Ecclesiam ingressus, obvia, familiarique oratione aliquod doctrinae christiana caput explicabat: operam deinde dabat peccata confitentibus; mox dicebat ad populum apostolico zelo, & animi contentione vitia exagians, impellensque ad virtutem: quo peracto sedebat rursus in sacro poenitentiae tribunali, quoad oblato divinae hostiae sacrificio, matutinum tempus clauderet. Pomeridianum transmittit erudiendis pueris, visitandis agris, pauperibus sublevandis, sedandis litibus, & dissidentibus in mutuam gratiam reducendis: sub vesperam iterum concionabatur, consentiens subinde audiebat ad multam noctem, adeo ut saepe adhuc jejunium a sacro tribunali Parochi, vel Populi ipsi veluti per vim avellerent.

Sermo ejus, & praedicatio in ostensione spiritus, & virtutis.

§.30. Sermo, & praedicatio ejus non in persuasibilibus humanae sapientiae verbis, sed in ostensione spiritus, & virtutis: nam simplex quidem, incompta, & popularis oratio, sed verbis inerat quaedam occulta vis, & caelestis gratiae virtus, quae audientium corda penetrabat, & eorum mentes, atque animos, sive ad fugiendum vitium, sive ad amplectendam virtutem facile impellebat. Accedebat actio ipsa vehementis, & zelo Dei incensa, voxque mire ad movendum efficax, ardoris nempe, & suavitatis plena, & quod longe majus est, constans, atque firma apud omnes opinio veritatis, non adumbratae virtutis, cui respondebant habitus oris ad modestiam, & humilitatem compositus, sancta sine furo simplicitas, poenitentiam praeferebat, & paupertatem; omnia demum caelestem quandam spirantia sanctitatem, quae aspectu ipso commovebant animos, & ad Dei amorem rapiabant.

Incredibile ad eum audiendum omnis generis hominum concursus.

§.31. Hinc incredibilis fiebat ad eum auscultandum, sive ex aequo, sive e superiore loco de rebus divinis disserteret, hominum concursus cujusvis generis, cujusvis conditionis, cujusvis aetatis, ipsique adeo haereticis virtutis admiratione capti, catholicorum ardorem quodam modo aemulari, & vincere certabant.

Innumeros peccatores, & pertinaces haereticos convertit.

§.32. Difficile est hominum inire numerum, quos, vel ab omni genere flagitiorum ad bonam frugem reduxit, & in ea confirmavit, vel ab haeresi ad Ecclesiam catholice finem revocavit, & quod mirabilis est, plures catholicos adversus ipsum pessime animatos, & hostili odio inceasos,

pluresque calvinianos in suis erroribus pertinaces, & quorum conversionem frustra alii catholici dogmatis Doctores aggressi fuerant, paucis ipse verbis, sceleribus, erroribusque ereptos, christiane virtuti, catholicaeque veritati restituit. Itaque ubicumque evangelici feminis serendi causa per aliquod tempus degerat, conspiciebantur compressa odia, extincta dissidia, expulsa impietas, debellata impudicitia, haereticis multorum animis evulsa, perditissimis etiam mulieribus inspiratus amor castitatis, restitutus sacramentorum usus, pueri, & majoris aetatis homines in christiana doctrina rite instituti, mores omnium immutati, & ad christiane pietatis regulas conformati: tales erant ejus laborum, & apostolici zeli fructus, talia ejus sanctitatis, & evangelice praedicationis illustra monumenta.

§.33. Sacro autem verbi ministerio primum per aliquot dies diligentem navabat operam in Oppido, vel pago, qui totius Regionis tractus, hominum frequentia, & loci quadam dignitate princeps quodammodo erat; deinde curas, & labores suos ad loca vicina conferebat: nullus erat locus tam incultus, tam agrestis, quo sua eum charitas non propelleret: per vias situ, asperaque horridas, per aperta vitae pericula rusticos in sylvis, & montibus, in suis mapalibus, seu potius latibulis sparsum degentes studiosissimus animarum venator pedes semper, & jejunus ut plurimum, vel modico cibo refectus, investigabat quos erudiret, quos solaretur, quos omni ope sublevaret: exemplo evangelici Pastoris, qui relicti nonaginta novem, vadit ad ovem, quae perierat, donec inveniat eam, & si invenit eam, suis humeris imponit gaudens, & ad ovile reducit.

§.34. Quarens igitur deperditas oves, ibat anxius, & sollicitus, actus impetu divini amoris indefesso cursu per ardua, & immania quaeque tendentis; iter faciebat per invia plerumque nemora, per abrupta montium asperimorum juga, per duratam frigore glaciem, per congestas, vel solutas, stagnantesque ex undantibus aquis nives, per densissimos imbres, procellososque hiberno coelo ventos, per angustos tramites praecipitiis vallatos, per quos manibus, pedibusque reptare nonnunquam cogebatur: nihil est enim tam durum, atque ferreum, quod non amoris igne vincatur.

§.35. Nullis igitur deterritus incommodis, nullis retardatus periculis, saepe per ignotas calles recta decurrat via, saepe in desertis mapalibus imbris, & frigori apertis pernoctavit, saepe cum rerum omnium inopia consiliatus est: arduum aliquando montem superare aggressus, errante per glaciem, & nivem vestigio, ita corruit, ut crus frangeret, baculo tanea innixus, & a socio sustentatus, seu potius divino fretus auxilio, continuavit iter, & cum ad locum, quo tendebat, pervenisset, humanis deficientibus remediis, crus divinitus sanatum est, & obducto callo, mira

Mores ubique correcti.

Rusticos per montes, per sylvas, per avia latibula perquirat studiosissimus animarum venator.

Asperitates, & pericula difficiliora iterum.

Maximi propterea labores.

Fracto etiam ex lapsu per glaciem cruce, nec Missionis labores intermittebat, nullo quaevis humano remedio, cruce divinitus sanatur.

mirabiliter coaluit. Viribus interdum adeo fractus erat, ut pedibus consistere non posset: non semel contigit, ut e suggestu descendens, animo linqueretur: sed nullo commovebatur periculo, omni spe, ac fiducia in Deo reposita, quacumque temporum, locorum, negotiorumque facies esset, eundem oris habitum quietum, & serenum præseferbat, & tranquillissima animi Deo inhærentis dulcedine fruebatur: Placebat sibi in infirmitatibus suis, in contumeliis, in necessitatibus, in persecutiombus, in angustiis pro Christo: cum enim infirmabatur, tunc potens erat, cœlestibus affluens deliciis, quibus servos suos benignissimus Deus consolari solet.

§.36. Itaque post evangelicæ doctrinæ semen in multis locis disseminatum, missionem Lalovesci, ignobili Viennensis Diœcesis Pago in horridis Helviorum montibus posito, ultimis adventus Dominici diebus habendam incidit, quam sibi fore postremam, Deo docente, prædicit. Intolerabilis tunc, adulta jam hyeme, erat vis frigoris, & inexplicabilis viarum difficultas inter inaccessible montes nivibus, ac glacie coopertos, vallibusque difficillimis interjectis superanda occurrebatur: nihilominus, Dei nomine invocato, in viam se dedit.

§.37. Ad ceteros durissimos illius itineris casus accessit, quod recta deerrantem via, cum nox supervenisset, & nemo eum hospitio acciperet, in derelicto tugurio, ventis, ac nivibus pervio, intempestam, & perfrigidam noctem ducere necesse fuit. Et quoniam sudore madibus ob laborem itineris consisterat, concrevit asperis frigore concretus sanguis, & lateris dolore gravissimo, simulque acuta febris correptus est. Sed super omnem laboris magnitudinem, & penarum angustias ferventis amoris vi in Deum raptus, trahensque secum terrenum corporis pondus, liber, & admirandus supervolavit animus pennis pulcherrimis, & integerrimis, quibus ad Dei amplexum amor castus innititur.

§.38. Pervenit Lalovescum, ubi Deum solum quærens, ad cœlestia sola aspirans, nullo cuiquam verbo de infirmitate corporis facta, concionem habuit ad frequentem populum e vicinis montibus collectum, in qua labentis corporis imbecillitatem, amantis animi fervor, & apostolicus sacerdotalis pectoris vigor sustinuit. Inde nullo sumpto ad respirandum spatium, penitentes, confessionibus tota die auditis, Deo reconciliavit. Postridie erat Natalis Dominici dies: licet deterius semper se haberet, ter ad populum verba fecit, & reliquum temporis in sacro tribunali sedit; idem fecit in sequenti die, donec exhaustis prorsus viribus, & animo deficiente, humane conditioni cedere coactus, concidit. Vix post quartam horæ partem spiritu recepto, confessiones audire perrexit, ad focum affidens in domo Parochi, quo fuerat a rusticis deportatus; sed cum iterum animo linqui cepisset, in lecto repositus est,

Nullo unquam, quantumvis gravi periculo commovebatur.

Cœlestibus deliciis affuit.

Postrema missio Lalovesci.

Suam antea mortem prædicit.

Ex itineris incommodis dolore lateris, & acuta febris corripitur;

Missionem nihil minus aggredditur, & de more continat.

Perstat in arduo evangelizandi pauperibus labore, nequequam relaxante gravissimo morbo.

Exhaustis denique viribus decumbere cogitur;

ubi totius antea vitæ sacram exomologesim, quam paucos dies ante peregerat, iterum fecit; postea ingravescente morbo, ut summam Christi nascentis humilitatem, paupertatemque, quam totius vitæ tempore impense dilexerat, in ultimo vitæ actu exactius, ac diligentius imitando exprimeret, in stabulum deferri precatus est; sed ne citius desceret, iustus lecto se continere, ibi Sacrosanctæ Eucharistie Viatico, & extreme Unctionis Sacramento munitus, dextera Crucifixi imaginem tenens, & ad cœlestem regnum, & immortalis gloriæ coronam a Christo Domino, & Virgine Maria invitatus, qui se videndos ei præbuerunt, anima Divino Salvatori commendata, inter pauperum, & rusticorum turbas, quibus juvandis, & erudiendis omnem vitam suam, ac labores impenderat, hilari, ac sereno vultu spiritum Deo reddidit circa mediam noctem ultimæ diei exeuntis anni millesimi sexcentissimi quadragesimi.

§.39. Ut vero Dei Servus ex hac mortali vita decessit, una omnium vox fuit, sanctum obiisse, & quamvis rigidissimum anni tempus vias faceret impeditissimas, tamen ad hanc vocem, quasi in vicinis locis omnibus, ac montibus exaudita fuisset, duo supra viginti Parochi, & tam densa convenerunt montanorum agmina, ut propter infinitam populi multitudinem concurrentem ad videndum, & osculandum defuncti corpus, differri in alium diem funus oportuerit.

§.40. Postmodum, percrebescente sanctitatis ejus, ac miraculorum fama, Lalovescus exiguus antea vicus, paucis tantum constantibus casis, & tuguriis, cepit incolis frequentari, & quotannis redundare ingentibus advenarum catervis, eo per asperos montes confluentium ad Beatos Apostolici Viri cineres venerandos, & opem ejus in variis morborum, & calamitatum generibus implorandam.

§.41. Itaque a bonæ memoriæ Armando de Bethune Aniciensi Episcopo, auctoritate ordinaria anno millesimo sexcentesimo septuagesimo sexto confectus est processus super vita, & miraculis Servi Dei.

§.42. Duobus supra viginti postea annis elapsis, die vigesima quinta Januarii signata est commissio introductionis causæ. Datis subinde literis remissorialibus ad conficiendum novum processum auctoritate Apostolica super non cultu, eoque ad Urbem transmissio, ejusque validitate recognita, die trigesima prima Julii, anno millesimo septingentesimo approbata fuit Sententia lata ab Archiepiscopo Viennensi super cultu non exhibito juxta decreta felicis recordationis Urbani Papæ VIII. Prædecessoris nostri.

§.43. Impetratis subinde literis tam remissorialibus, quam compulsorialibus eidem Archiepiscopo Viennensi, & Episcopis Aniciensi, & Valentinesi directis, quorum in Diœcesibus diu versatus est Dei Famulus, ut de virtutibus illius, ac miraculis nova haberent testium examina, & novos auctoritate apostolica processus conficerent:

Ad stabulum deferri postulat.

Sacramentis omnibus rite munitur.

Jesus, & Maria videndos ei se præbent, & ad gloriam cœlestem invitant.

Inter dilectos sibi pauperes, ac rusticos dulcissime moritur.

Densa statim agmina montanorum cum Parochis duobus, & viginti undecim occurrunt.

Ob ejus sepulchrum Lalovescus ignobilis antea Vicus, miraculorum frequentia nobilitatur.

Acta Canonizationis.

Processus Ordinaris Anici.

Rome signata commissio causæ.

Processus Apostolicus de non cultu.

Processus Apostolicus de virtutibus, & miraculis.

Quibus itidem Romam missis, diligenterque expensis post diuturnum, & accuratum examen habitum in pluribus Congregationibus Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus præpositorum, tam super validitate processuum, quam super virtutibus Servi Dei, demum, piæ memoriæ Clemens Papa XI. Prædecessor noster die vigesima septima Martii, anno millesimo septingentesimo duodecimo, auditis antea in generali Sacrorum Rituum Congregatione S. R. E. Cardinalium sententiis, declaravit Joannem Franciscum de Regis tres virtutes theologales, quatuor vero cardinales in gradu heroico exercuisse.

Clemens Papa XI. decrevit conflare de virtutibus heroicis.

Testantur amplissime multitudinem miraculorum Episcopi Galliarum plurimam viginti, aliisque gravissimam viri.

Clemens eisdem XL. decrevit de miraculis.

Beatificatio sub eodem Clem. XI.

Nova post beatificationem miracula.

Novi de illis apostolici processus.

culis, quæ per intercessionem Beati Francisci post ejusdem Beatificationem Omnipotens Deus operatus est, septem examini Sacrorum Rituum Congregationis coram Nobis habitæ, propolitis, duo decima nona die mensis Martii currentis anni approbavimus: videlicet primum instantaneæ liberationis Mariannæ Forget ab ingenta in infernis artibus ad motum impotentia, Tolosæ in Ecclesia Societatis Jesu, dum Beatificationis solemnia peragerentur; Secundum instantaneæ sanationis Sororis Mariæ Teresæ de Montplaisant Monialis Professæ in Monasterio Visitationis Civitatis Sancti amoris Diœcesis Lugdunensis ab ingenti duritie, seu tumore in ventris, acuta febris, aliisque exitalibus symptomatibus morti jam proximæ, nullo remanente morborum vestigio, ac viribus incontinenti receptis.

§.49. Denique Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus in generali Sacrorum Rituum Congregatione, unanimi Sententia suffragium ferentibus, ad solemnem Beati Joannis Francisci canonizationem tuto deveniri posse, implorato prius a Patre luminum præsidio, die quinta Aprilis solemniter decrevimus.

§.50. Quod autem faciendum supererat, ut de præmissis omnibus ad universum S. R. E. Cardinalium Collegium relatio fieret, in Consistorio secreto diligenter pertractatum est a Dilecto Filio nostro Antonio Felice tituli Sanctæ Praxedis Presbytero Cardinali Zondadario nuncupato, qui suo & aliorum Cardinalium Sacrorum Rituum Congregationis nomine, B. Joannis Francisci Regis fidei integritatem, ceterasque egregias virtutes, & miracula, accommodata oratione, exposuit, asserens omnia ex Sacrorum Canonum præscripto optime comprobata fuisse; proinde se, collegasque suos censere ad ulteriora, si ita Nobis videretur: progredi licere, & Beatum Dei Servum in sanctorum numerum referri posse; quod ceteri omnes, qui tunc aderant Cardinales, gravibus Sententiis dictis, unanimes comprobant.

§.51. Convocato deinde publico Consistorio, in quo Dilectus Filius Joannes Alcevolinus Aulæ nostræ Consistorialis Advocatus pro ejusdem Servi Dei canonizatione eloquenter peroravit, ac nomine Charissimi in Christo Filii nostri Ludovici Francorum Regis Christianissimi, & Charissimi in Christo Filii nostræ Mariæ eorumdem Francorum Regine Christianissimæ ejus Conjugis, & quamplurium Venerabilium Fratrum Archiepiscoporum, & Episcoporum Regni Galliarum: & potissimum Provinciæ Occitanie, necnon Dilectorum Filiorum Magistratum, Procerum, & Populorum ejusdem Provinciæ, & totius insuper Ordinis Clericorum Regularium Societatis Jesu, ut ad eam deveniremus, humiliter supplicavit. Nos rei gravitatem, ac magnitudinem præ oculis habentes, Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos ibidem præsentis omni animi contentione hortati sumus, ut

Clemens Papa XII. de novis miraculis Decretum.

Decretum ejusdem Clementis de Canonizatione.

Consistoria plura Cardinalium coram eodem Summo Pontifice de more habitata.

§.44. Placuit deinde aggredi examen miraculorum, de quibus idem Archiepiscopus Viennensis biennio ante datis, rogatu totius Diœcesanae Synodi, ad ipsum Summum Pontificem Clementem XI. Prædecessorem nostrum literis, testatus fuerat: idemque fecerat, missis ad eundem Prædecessorem nostrum literis, Episcopus Aniciensis, & Episcopus Valentiniensis Iudices in causa delegati.

§.45. Quorum Antistitem gravissima testimonia confirmaverant viginti duo, partim Archiepiscopi, partim Episcopi Occitanie, quadraginta Urbium Legati, & universi Optimates, quorum nomine ad eundem Summum Pontificem Prædecessorem nostrum Archiepiscopus Narbonensis in generalibus Provinciæ Comitibus scripsit.

§.46. Sed quoniam tot miracula non poterant propter multitudinem singula seorsim expendi, & multorum variis de causis, ut accidere solet, legitimæ, necessariæque probationes, vel deperierant, vel haberi non poterant, nonnullis ex omnibus selectis, & in pluribus Congregationibus S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus præpositorum per triennium discussis; duo anno millesimo septingentesimo decimo quinto idem Prædecessor noster Clem. XI. decreto suo approbavit, miraculum scilicet repentinæ liberationis Joannæ Mariæ Peret Monialis a diuturna inferiorum artuum ad motum impotentia, & hydrope tympanite: & miraculum instantaneæ sanationis Joannis Gasparis Montereymar Aniciensis ab enormi hernia. Et demum anno insequenti, die vigesima quarta Maii idem prælaudatus Pontifex Prædecessor noster Servum Dei Joannem Franciscum in Beatorum Confessorum numerum solemniter adscripsit.

§.47. Ab illo tempore non desinit Deus pluribus miraculis sanctitatem Servi sui magis, magisque testari, ut in ejus gloriam erga ejus fidelem Servum cultus, & veneratio augetur: etenim vere pretiosa est in conspectu Domini mors Sanctorum ejus, quando, nec terra carnis, vita deficiente, contemnitur, & invisibili anima de domo visibili discedente, habitaculum Servi, cura Domini custoditur, & in gloriam Domini a conservis fidelibus honoratur.

§.48. Itaque novis apostolica auctoritate processibus in Gallia conscriptis de miraculis.

Bull. Rom. Tom. XIV.

Y ora.

orationibus, jejuniis instantes essent, quo benignissimus Deus lucem suae claritatis super mentem nostram effundere, & in voluntate sua dirigere dignaretur.

§.52. Deinde in semipublico Consistorio vocatis, non solum Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis praedictis, sed etiam nostris, & Sedis Apostolicae Notariis, Protonotariis nuncupatis ex numero participantium, ac Palatii nostri Apostolici causarum Auditoribus de more praesentibus, quae opportuna, & necessaria videbantur, de eximia B. Joannis Francisci Sanctitate commemorata sunt, cumque omnes ad ejus canonizationem deveniendum, concordibus suffragiis censuissent, Nos unanimi eorum consensu audito, aperuimus os nostrum in benedictionibus, ac Deum, & voluntatem secuti, iustum, & debitum esse censentes, ut quos Deus honorat in caelis, nos venerationis officio laudemus, & glorificemus in terris, celebrandae canonizationis diem indiximus, cunctos adhortati, ut in orationibus, jejuniis, & elemosynis perseverantes, Spiritus Sancti gratiam nostrae humilitati in tam alto negotio impetrare studerent.

Canonizatio demum solemniter celebrata die festo Sanctissimae Trinitatis ab eodem Clemente XII.

§.53. Demum peractis omnibus, quae ex Sanctorum Patrum autoritate, canonicis sanctionibus, S.R.E. antiqua consuetudine, ac novorum decretorum praescripto agenda, & observanda erant, hodie, hoc est die festo Sanctissimae Trinitatis, in Sacrosancta Lateranensi Basilica, in quam solemniter cum Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis praedictis, necnon dilectis filiis Romanae Curiae Praelatis, Officialibus, & Familiaribus nostris, Clero saeculari, & Regulari, ac maxima Populi frequentia mane convenimus, post repetitas a dilecto filio nostro Nereo S.R.E. Diacono Cardinali Corsino nuncupato, nostro, secundum carnem, ex fratre germano, Nepote, per dilectum filium Thomam Antamorum Consistorialis nostrae Aulae Advocatum, praedictas instantias, quae dudum Sedi Apostolicae pro hujusmodi canonizatione porrectae fuerant, Nobisque a praefato ordine Clericorum Regularium Societatis Jesu suppliciter porrigebantur, post sacros hymnos, litanias, aliasque preces decantatas, ac Spiritus Sancti gratiam humiliter imploratam, ad honorem Sanctae, & individuae Trinitatis, ad exaltationem Fidei Catholicae, & Christianae Religionis augmentum, autoritate Domini nostri Jesu Christi, Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra, matura deliberatione praehabita, & divina ope saepius implorata, ac de Venerabilium Fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Urbe existentium consilio, & consensu, B. Joannem Franciscum de Regis Confessorem, Sanctum esse decrevimus: & definivimus, ac Sanctorum Catalogo adscripsimus, prout tenore praesentium similiter decernimus, definimus, & adscribimus: Statuentes ab Ecclesia universali illius memoriam quolibet anno,

die vigesima quarta mensis Maii inter Sanctos Confessores non Pontifices pia devotione recolere debere, parique autoritate omnibus, utriusque sexus Christianis fidelibus, vere poenitentibus, & confessis, qui singulis annis dicta die vigesima quarta Maii ad sepulchrum, in quo ejus corpus requiescit, visitandum accesserint, septem annos, & totidem quadragenas de injunctis eis, aut alias quomodolibet debitis poenitentibus, misericorditer in Domino relaxavimus, & relaxamus in forma Ecclesiae consueta.

§.54. His peractis Deum Patrem aeternum, Regemque gloriae Christum Dominum, Patris sempiterni Filium, & Sanctum Paraclitum Spiritum, unum Deum, unumque Dominum laudibus, & confessionibus venerati, sacroque hymno Te Deum solemniter decantato, omnibusque Christianis fidelibus tunc praesentibus plenaria omnium peccatorum suorum indulgentia, & remissione concessa, propter corporales nostras infirmitates, affectumque valetudinem, senilemque aetatem, ab eadem Lateranensi Ecclesia recessimus, remanentibus in ea Venerabilibus Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus, Archiepiscopis, & Episcopis, & universo Clero, & Populo, quibus praesentibus, a Venerabili Fratre nostro Thoma Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinali Episcopo Praenestino, Russo nuncupato, tamquam Cardinali, in ordine, antiquiori, in ara maxima praefatae Basilicae, ex indulto, & de licentia nostra, solemniter Missa, cum Sancti ejusdem Confessoris commemoratione celebrata est.

§.55. Convenit autem, ut Deum caeli benedicamus, & coram omnibus viventibus confiteamur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam, agnoscamusque, non sine magna Dei providentia factum esse, ut hisce afflictis Romanae Ecclesiae temporibus, quibus maxime multiplici SS. suffragio indigemus, novus hic suffragator, & patronus fidei populo tribueretur.

§.56. Quamobrem eundem Patrem misericordiarum, qui humiliter exaltat, humiliter deprecemur, ut per intercessionem S. Joannis Francisci Ecclesiae suae pacem, & tranquillitatem, Regibus, & Principibus concordiam, & unionem, Schismaticis, & Haereticis agnitionem veritatis, & salutis, miseris infidelibus catholicae fidei lumen largiatur.

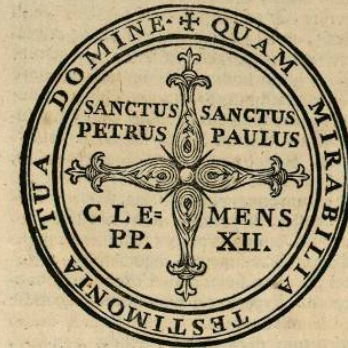
§.57. Ceterum quia difficile foret, praesentes nostras literas ad singula loca, ubi opus esset, deferri, volumus, ut earum exemplis, etiam impressis, manu tamen publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus Personae in dignitate Ecclesiasticae constitutae munitis, eadem ubique fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si essent exhibitae, & ostensa.

§.58. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri decreti, definitionis, adscriptionis, mandati, statuti, concessionis, elargitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

torum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romae apud S. Jo. in Laterano anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo trigesimo septimo, sexto decimo Kal. Iulii Pont. nostri anno VII.

Ego Clemens Catholicae Ecclesiae Episcopus.

- † Ego Franciscus Episcopus Ostien. Card. Barberinus.
- † Ego Petrus Episcopus Portuen. Card. Otobonus.
- † Ego Episcopus Sabinen. Card. S. Clementis S. R. E. Camerarius.
- † Ego Ludovicus Episcopus Albanen. Card. Picus.
- † Ego Petrus Episcopus Tusculanus Cardinalis Corradinus.
- † Ego Georgius Tit. S. Mariae in Transtiberim Card. Spinola.
- † Ego Ludovicus Tit. S. Prisca Card. Belloga.
- † Ego Alvarus Tit. S. Bartholomaei in Insula Card. Cienfuegos.
- † Ego J. B. Tit. S. Matthaei in Merulana Card. de Alteriis.
- † Ego Vincentius Tit. S. Petri ad Vincula Presb. Card. Petra Major Penitentiarius.
- † Ego Nicolaus Maria Tit. SS. Joannis, & Pauli Card. Lercari.
- † Ego Franciscus Antonius Tit. S. Sixti Presb. Card. Finus.
- Bull. Rom. Tom. XIV.

- † Ego Fr. Vincentius Ludovicus Tit. Sancti Pancratii Presb. Card. Gotti Ordinis Pradicatorum.
- † Ego D. Leander Tit. S. Callisti Presbyter Card. de Porzia.
- † Ego P. Aloysius Carafa Card. Tit. S. Laurentii in Pane, & Perna.
- † Ego Franciscus Burgbesius Card. Tit. Sancti Silvestri in Capite.
- † Ego Vincentius Tit. S. Petri in Monte Aureo Presb. Card. Bichius.
- † Ego Joseph Tit. S. Thomae in Parione Presb. Card. Firrao.
- † Ego Ant. Tit. S. Stephani in Monte Celio Presb. Card. Gentili.
- † Ego Fr. Jo. Ant. Card. Guadagni Tit. SS. Sylvestri, & Martini ad Montes.
- † Ego T. Card. de Acquaviva Tit. S. Ceciliae.
- † Ego Dominicus SS. Quirici, & Julittae Presb. Card. Riviera.
- † Ego Marcellus Tit. S. Mariae in Ara Carli Presb. Card. Passari.
- † Ego Fr. P. M. Tit. S. Joannis ante Portam Latinam Card. Pieri.
- † Ego L. S. Mariae in Via Lata Prior Decanorum Card. de Alteriis.
- † Ego Carolus S. Agathe in Suburra Diaconus Card. Columba.
- † Ego Fabius SS. Viti & Modesti Diaconus Card. Oliverius.
- † Ego Alexander S. Mariae in Cosmedin. Diac. Card. Albanus.
- † Ego Nicolaus S. Mariae ad Martyres Diaconus Card. Judice.
- † Ego Nervus S. Eustachii Diaconus Card. Corsinus.
- † Ego B. SS. Cosmae & Damiani Diaconus Card. Ruffalus.

Loco * Plumbi:
Antonius Card. Pro Dataris.
Pro Card. Domino Oliverio
Cajetanus Amatus.
VISA DE CURIA
N. Antonellus.
J. B. Eugenius.
Registrata in Secretaria Brevium.

Beata Catharina Elisca Adurna Sanctarum Viduarum Albo adoumeratur, designata ad ejus festiuitatem annuam peragendam die 15. Septembris.

CLEMENSEPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procerium.

§.1. Gaudet, & exultat Romana Catholica Ecclesia suorum filiorum laeta victoriis, qui telis quidem Secularibus nudi, sed diuina virtute armati aduersus blandientis mundi insidias, vel frementis infernalis hostis impetus, vel facularium turbinum minas spe viuida, mente incorrupta, constanti fide, caritate feruenti fortes, & stabiles in acie steterunt, & bonum certamen, certamen Coeleste, certamen spiritale, praelium Christi decertarunt, gloriosum virtutum consummarunt, immarcescibilem coronam de manu Dei meruerunt. Gloriar igitur, & merito gloriatur pia mater Ecclesia fortitudine Martyrum, constantia Poenitentium; Viduarum pietate, Castitate Virginum, & ceteris praclaris suorum fidelium virtutibus; qui spectaculum facti mundo, & Angelis, & hominibus, militantes fortiter, & constanter dimicantes in se ipsis exhibuerunt supernae prodigia virtutis. Infirma enim mundi elegit Deus, ut confundat fortiora, & ea, quae non sunt, ut ea quae sunt, destrueret. Omnipotens enim Dei virtus in seruorum infirmitate clarescit, & supernae dignationis splendor, quo seruos suos illustrat, in Ecclesia refunditur honorem, quae illos salutari lacu spiritaliter peperit, doctrinae lacte aluit, Sacrarum Scripturarum roboravit eloquiis, Sacramentis armavit ad pugnam, hortamentis perduxit ad coronam. Itaque quo inimicorum maior est impetus fauor pugna, longius certamen, pugnantis autem infirmior atas, sexus imbecillior, eo magis crescit vincens meritum, & laus, & amantissima matris gaudium, & gloria, quae Sanctorum recolens triumphos, eorum exhilarata laudibus, & potenti confisa patrocinio, quotidianas, quas ab ingratis accipit filiis, solatur injurias, & assiduas abstergit lacrymas, quibus funera plangit, & ruinas plurimorum. Benedictus Deus, qui non continet in ira misericordias suas, & Ecclesiam suam quotidie non definit diuinae gratiae prodigijs, & gloriosis Sanctorum Victorijs consolari. Cujus consolationis Nos, quos nullis nostris meritis universalis Ecclesiae regimini praeficere dignatus est, inter assiduos tribulationum, & aduersitatum fluctus, quibus pro peccatis Nostris grauer vexamur, participes esse voluit in Beata Catharina Genuensi, quae fortis illa mulier fuit, quam inventu difficilem scriptura edixit, & cuius constantis animi fortitudinem coelestibus auxilijs roboratam, nec infernalis

hostis impetus, nec multarum tribulationum impulsus quaterere potuit, & ab illo auertere, quod in sublimitate mentis suae altissime conceperat, proposito sanctitatis.

§.2. Nam per gratiam Spiritus Sancti naturae usum, & sexus infirmitatem transgressa accincta robore, & in spiritu ambulans desideria carnis non perfecit, sed in diuina caritate altius fixis radicibus, & domicilio suo super petram robusta mole solidato firma, & inconcussa ad infernales incurfus, & ad procellas, & turbines saeculi stetit, ut ad Dei munera per diuina praecepta fortiter pergens feliciter perveniret. Hanc igitur hodierna die seruat de more solemnitatibus in Sanctarum Viduarum numerum ab omnibus fidelibus colendam auctoritate Calitus Nobis impertita retulimus, & ideo ejus pie sanctaeque res gestas, praclarasque virtutes breuiter exponemus, ut earum commemorationem dolorem cordis nostri, & pectoris nostri angustias leniamus, & fideles omnes ad fugienda mundi hujus blandimenta, sequendaque virtutes praclaras hujus Viduae exemplo provocentur. Experientia enim docente quotidie ediscimus humanam infirmitatem in studio virtutum decurrendo exemplo amplius, quam praeceptis proficere; Quoniam nec difficile, quod jam factum est, aestimatur, & utile, quod probatum, & religiosum, quod haereditario quodam paternae virtutis uso in Nos est successione transfusum.

§.3. Genua, quae celebris est in Liguria Civitas, & totius Genuensis Reipublicae caput, Catharina nata est anno millesimo quadringentesimo quadragesimo septimo: Patrem habuit Jacobum Flicum, Proregem Regni Neapolis, Roberti Fratris s. re. Innocentii IV. Praedecessoris nostri filium, & matrem Franciscam de Nigro sanguinis vetustate nobiles, sed longe prole ipsa nobiliores, quae splendorum generis virtutum praestantia, quae sola apud Deum nobilitas est, superavit. Vix enim usu rationis potita, & octavum aetatis suae annum attingens, & amore erga Deum, erga Parentes obsequio, erga se ipsam contemptu eximius virtutum argumentis ad futuram sanctitatem praerulxit. Etenim spiritu sancto instruente edocta Christianam sapientiam esse, scire Jesum Christum, & hunc Crucifixum, frequenter in Christi patientis imaginem e pariete cubicali sui pendente figebat oculos, cujus obtutu miro patiendi desiderio accendebatur, ut crucifixis carnalibus desiderijs, mente soluta, & libera ad amorem invisibilium tenderet. Itaque jam magisterium virtutis adepta, quae praedudicium vehebat aetatis, sprete lecti mollitie, paleis culcitrae, ligno cervicalis vicem, & usum praebentibus, somnum brevissimum capiebat, omnia autem puerilia oblectamenta contemnens rigida silentii custos sola oratione delectabatur.

§.4. Quamobrem spiritali orationis cibo nutrita adeo in ea caelestis patriae amor, mundique contemptus succreuerat, ut deum tertium annum agens, consilio Con-

B. Catharina SS. Viduarum Catalogo adscribitur.

B. Catharinae Patria, genus, & primordia.

Quamvis mortalitas esse cuperet, parentum obtinens voluntatem.

sestarii sui adhibito, se in sanctimonialium monasterio dicare Deo, totamque dedere decrevit. Sed sacrae Virgines, quas adulta animi Catharinae fortitudo, & spiritale robur latebat, ejus teneros annos, & imbecillam corporis valetudinem ratae non aptam ferendis laboribus, & monasticae vitae muneribus, consuetudinem Monasterii excusantes ob teneram ejus aetatem in suum consortium admittere recusarunt. Ita disponente Altissimo diuinae providentiae consilio, a religioso Monasterii secessu repellitur, quae postea in saeculo remansens faminis nuptis, ac viduis, quarum mentibus carnalium cupiditatum tenebras mundi consuetudo offuderat, viam Domini ingredi volentibus tanquam lucerna in tenebroso loco super candelabrum posita praeruleret; repulsa Dei Ancilla patienter tulit, & intelligens Dominum a se obedientiam velle, non sacrificium, parentum voluntati, atque imperio obsecuta nobilis; atque diviti viro Juliano Adurno nupsit.

In ipso conjugali statu postea saeculi re fugit, quae de causa multas patitur a Juliano angustias.

§.5. Sed ne mundanarum voluptatum fallenti capta dulcedine in viam saeculi abduceretur, tribulationes, & pressuras immisit Dominus, qui non derelinquit diligentes se. Sponsus enim ab ipso nuptiarum die, eam vehementer averfatus est. Ille enim luxum, & Pompam, haec frugalitatem, & modestiam, ille hominum ceterus, & frequentiam, haec silentium, & secretum; ille ludos, & oblectamenta saeculi, haec orationem, & castas Deum amantium delicias sequebatur. Ideo ob contraria voluntatum studia alienato mariti animo asperere, ac dure ab eo tractabatur: Ipsa vero etiam nulli erga virum maritalis obsequii, & cultus praeriret officia, maxime tamen illius morum, ac vitae tadebat: unde caligantibus tristitia tenebris oppressum est cor ejus, nec erat, qui consolaretur eam.

Saeculi vivendi morem sequebatur, ut a continuo animi motu subleuaretur; sed hinc gravior animi angor.

§.6. Quinquennium in luctu, & marore transegit: deinde amicis, & consanguineis faminis suadentibus aliquid pristinae vitae consuetudinis remittere, ut mareris animi subleuaret tristitiam aliarum nobilium feminarum coetus, ac Domo frequentare, & vivendi rationem sequi instituit. Sed omnia benignissimus Deus felle amaritudinis consperserat, ut Servae suae anima falsa Mundi oblectamenta fastidians, caelestes dulcedines esuriret: Habet enim potestas illa iustissima miris, & incomprehensibilibus modis per quasdam secretissimas successiones rerum sibi servientium, quas creavit, & severitatem vindicandi, & clementiam liberandi; Itaque altero fere quinquennio elapso, cum a terrenis rebus animi potius auerteretur mareror, & tristitia, quam levaretur angustia (Severa enim misericordia nihil Deus Ancillae suae sinebat dulcescere quod ipse non esset) ita supramodum gravata est supra virtutem, ut taderet etiam vivere, & in se ipsa responsum mortis haberet.

Luce diuina percussa Saeculi pompas iterum exiit.

§.7. Graves inter animi angores propriam Sororem, quae Sanctimonialis erat, consuluit, cujus hortatu Presbyterum Monasterii Confessarium adivit, ad cujus

pedes vix dum se prostraverat, cum caligantibus jam in saeculo mentis oculis diuinae lucis lumen subito affulsit, & doloris simul, atque amoris vulnere percussa parum absuit, quin prolaberetur in terram. Ut vero domum rediit, cum ab arcano fundo alta consideratio, irradiante diuinae gratiae lumine contraxisset, & congestisset rotam miseriam suam in conspectum cordis sui, obortus est ingens imber lacrymarum, prociisusque mulieribus ornamentis, quae nunquam imposterum resumeret amarissima cordis contritione, Sanctaque indignatione sui detestata est antea vitae culpas, admirans diuinam Clementiam, ac ineffabilem Dei bonitatem retrahentem recedentes a se, & dereliquentes fontem aquae vitae, ut fodiant sibi Cisternas dissipatas, quae continere non valent aquas.

§.8. Itaque timore diuinae Justitiae, admiratione misericordiarum Domini, odio erga mundum, indignatione erga se, dolore de peccatis, tanta denique, tamque gravi diversorum affectuum cordis intima agitante procella, accendebatur jam concepta flamma divini amoris, & pectore suspiria, & oculis cadebant flumina lacrymarum, acceptabile, ac gratum Deo sacrificium. Cum subito mentis oculis apparuit Salvatoris cruceum bajulantis imago toto corpore sanguine disfluente. Quam speciem animo alte infixam vivisque expressam coloribus ita mente in posterum retinuit, ut quocumque oculis cerneret, praetioso Christi Sanguine ei videretur adpersa, quocumque se verteret Salvatoris patientis imaginem sibi videretur intueri. Hinc ingens patiendi ardor, ut se Passioni Christi Domini conformans de admittis, vel levibus culpis diving justitiae in sanguine, & per merita divini Mediatoris satisfaceret, & veterem hominem in se crucifigeret, & destrueret corpus peccati, ut non amplius peccato ferviret.

Ex visione Salvatoris Crucem bajulantis ingens Catharinae sit desiderium patiendi.

§.9. Itaque carnem suam cilicijs, flagellis, fame, siti, vigilijs, jejunijs edomuit, ne spinas, ac tribulos vitiorum produceret, sed Sancta Corpore, & spiritu, hostiam Deo placentem se offerret uno, vel altero anno ab admirabilis ejus conversionis die, voce Christi Domini ad interiores cordis aures resonante invitata est ad peragendum cum Divino Salvatore quadagesimale jejunium; quo exercita tria illa tentationum genera, quibus ille volens tentatus est, superare edisceret: nempe intus verbo Dei nutrita, non quaereret in ista mortalis vita Eremita voluptatem, imo ita domitam cupiditatem haberet, ut nec fami cederet; uni Deo tantum subiecta, non desideraret in monte, hoc est in terrena elatione constantiam, sed nulli creaturae serviens, et neminem praeter Deum adorans superbiam saeculi, et vanitates vanitatum calcaret; aeterno demum incommutabilis veritatis spectaculo inherens curiositatis illecebram contemneret, nec Deum tentaret, nec per fastidium templi, id est per oculos Corporis se praecipitem ageret, ut ad temporalia, et inferiora recedendo a Deo templum,

Corpus diversimode macerat.